

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/28/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521201441
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2521201441.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, zastúpeného advokátom: Mgr. Peter Kupka, so sídlom Hlavná 23, Trnava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 31.10.2024 č. k. PN-21C/29/2021-276, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. potvrdzuje a vo vyhovujúcom výroku I. mení tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

II. Žalovanej priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 95 %.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 2, § 6 ods. 1 až 3, § 17 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), § 184 ods. 2, § 185 ods. 2, 6 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok.

3. Vecne dôvodil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 20.513,86 eura spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 20.513,86 eura od 24.3.2021 do zaplatenia z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobu odôvodnil tým, že bol uznesením OR PZ v Trnave z 8.8.2018 („uznesenie 1“) obvinený zo zločinu týrania blízkej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s použitím ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažnosť, na základe ktorej Okresná prokuratúra Piešťany uznesením z 20.8.2018 napadnuté uznesenie zrušila ako nezákonné, vydané predčasne a bez náležitého zistenia skutkového stavu. Uznesením OR PZ v Trnave z 21.2.2019 („uznesenie 2“) bol obvinený zo zločinu týrania blízkej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s použitím ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažnosť, na základe ktorej Okresná prokuratúra Piešťany uznesením z 12.8.2019 napadnuté uznesenie zrušila ako nezákonné, vydané predčasne a bez náležitého zistenia skutkového stavu. Uznesením z 29.7.2019 bola uvedená trestná vec postúpená odboru všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu Piešťany

na prejednanie priestupku. Uznesenia 1 a 2 označil za nezákonné rozhodnutia, ktoré mali na žalobcu negatívne dopady, došlo k narušeniu jeho sociálnych väzieb v súkromnom a pracovnom živote, zásadnej zmene spôsobu života, vykonávania práce a dosahovania životných cieľov. Za nezákonné trestné stíhanie a nezákonné zadržanie na základe nezákonného rozhodnutia si uplatnil nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur, keďže samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na nezvratnú ujmu žalobcu, keď boli trvalo narušené pracovné, rodinné, spoločenské vzťahy žalobcu, došlo k vážnemu zásahu do jeho súkromného a spoločenského života. Suma 513,86 eura predstavuje trovy obhajoby v trestnom konaní. Žalovaná so žalobou nesúhlasila a uviedla, že v danom prípade si žalobca ako obvinený v priebehu celého trestného konania nezvolil obhajcu a ani mu nebol ustanovený súdom. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedla, že výška, existencia, vznik nemajetkovej ujmy nebol hodnoverným spôsobom preukázaný. Žalobca v priebehu konania zobral žalobu v časti uplatnenej sumy trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 513,86 eura, ako aj v časti uplatneného 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 20.513,86 eura od 24.3.2021 do zaplatenia späť.

4. V poradí prvým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o žalobe tak, že výrokom I. konanie v časti o zaplatenie 513,86 eura spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 20.513,86 eura od 24.3.2021 do zaplatenia zastavil, II. výrokom žalobu vo zvyšnej časti o zaplatenie 20.000 eur zamietol a III. výrokom rozhodol o trovách konania tak, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe odvolania žalobcu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t. j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore so subjektívnym právom, ďalej existencia škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Keďže uznesenia 1 a 2, ktorými bolo vznesené obvinenie žalobcovi, boli na základe ním podaných sťažností zrušené pre nezákonnosť, možno konštatovať, že ide o rozhodnutia nezákonné. Pretože uznesenia o vznesení obvinenia nadobúdajú vykonateľnosť bez ohľadu na právoplatnosť (§ 184 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 185 ods. 2 a 6 Trestného poriadku, s poukazom na skutočnosť, že Trestný poriadok sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia odkladný účinok nepriznáva) a súčasne bolo vydané v trestnom konaní spravujúcom sa Trestným poriadkom, pričom na takéto konanie sa predpisy o správnom konaní nevzťahujú, žalobca si mohol uplatniť nárok na náhradu škody, aj napriek skutočnosti že predmetné uznesenia boli ako nezákonné zrušené na základe riadneho opravného prostriedku (sťažnosti). Vychádzajúc z uvedených záverov potom súd dospel k záveru, že uznesenia 1 a 2 naplňajú charakter nezákonných rozhodnutí. Obvinenia nemali byť žalobcovi vznesené a uznesenia o vznesení obvinenia sú tak na základe riadneho opravného prostriedku podaného žalobcom zrušené prokurátorkou okresnej prokuratúry považované za nezákonné. Celý žalobcom uplatnený nárok (po čiastočnom späťvzatí žaloby) spočíval v nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť v súvislosti s vydaním uznesení 1 a 2 o vznesení obvinenia. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

6. Žalobca pri výsluchu uviedol predovšetkým, že pred vznesením obvinenia bol zamestnaný ako automobilový metrológ, s príjmom v čistom 1.300 eur. Po doručení uznesenia o vznesení obvinenia bol v strese, nedokázal rozmýšľať, nevedel kam sa obrátiť. V čase prvého vznesenia obvinenia bol so svojou družkou E. F., snažila sa mu pomôcť, ale bolo to pre neho ťažké obdobie, ktoré pretrváva dodnes. Nič mu nevytýkala, verila mu. S obvinením oboznámil rodičov, ako aj sestru. Ľudia na neho mali rôzne otázky, hlavne sused, ľudia na neho pozerali, či bol vážne schopný toto spraviť. V práci nastali zmeny, snažil sa so zamestnávateľom dohodnúť, aby mu nedával služby mimo SR, aby vedel rýchlo zareagovať v prípade predvolania alebo zadržania. Priateľka na ňom stále vidí, že nie je niečo okej. Žalobca je strnulý, nedokáže spontánne reagovať. V práci sa nedokázal koncentrovať. Vznesené obvinenia oznamoval aj nadriadenému, oznamoval mu aj zrušenia. Negatívny postup zo strany zamestnávateľa nezaznamenal. Bol stále vo vypätí, nespával dobre, bývalo mu aj nevoľno. Po prvom vznesení obvinenia 5 dní nejedol. Po vznesení obvinenia bol jeho pracovný výkon nižší, netrúfal si na samostatné služby. Jednoduché veci ho stáli stonásobok energie, chýbala mu koncentrácia. Kontaktovali ho z krimi novín, niekoľkokrát, nevyjadroval sa však, v rámci trestného konania bol u psychologičky, bol tam unavený, následne išiel opätovne sám na svoje náklady k psychológovi pre pomoc. Z vyšetrenia mal zmiešané pocity, vedela o tom jeho priateľka a spomínal to mame. Psychológa vyhľadal po zrušení obvinenia, aby so sebou začal niečo robiť. Po vznesení obvinenia sa v ňom miešal strach, obava, depresia, panika. Prácu metrológa

zmenil dohodou, potreboval zmeniť zamestnanie aj kvôli rodine. Rodina ho v čase vznesených obvinení povzbudzovala. Niektoré vzťahy fungujú, niektoré sú iné ako predtým.

7. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel v konaní k nasledovným skutkovým zisteniam: Matka žalobcu potvrdila, že sa po vznesení obvinenia jej vzťah k žalobcovi nezmenil. Tvrdila, že kamaráti ho „podržali“, rodina ho „podržala“. Na vznesenie obvinenia nereagovalo ani široké okolie. Žiadne negatívne reakcie nevznikli ani v práci. O vznesení obvinenia prakticky nič bližšie nevedela. Nevedela ako reagoval na vznesenie obvinenia žalobca, nevedela, ako sa prejavoval jeho stres. Podľa jej názoru po vznesení obvinenia žil ako predtým, prišiel z práce a večer zvykol chodiť za kamarátmi. Priateľka žalobcu E. F. potvrdila, že sa nezmenil jej vzťah voči žalobcovi ani po vznesení obvinenia. Tvrdila, že ho vznesenie obvinenia urážalo, mal byť vystresovaný, okolie bolo zo vznesenia obvinenia prekvapené, útoky na osobu žalobcu nepostrehla. Dokonca tvrdila, že mal podporu u všetkých. Vyjadrila sa, že trestné stíhanie ovplyvnilo ich vzťah len v tom, že žalobca bol viac uzatvorený. Naďalej sa však venoval niektorým koníčkom. Svedok - ujo žalobcu G. B. tvrdil, že sa mu žalobca nezdôveroval s ničím. Nevedel o vznesení obvinenia, len niečo počul, že mali s bývalou partnerkou nejaké nezhody ohľadom domu. Žalobcovi pomáhal len pri stavbe, a teda vnímanie žalobcu bolo pre svedka pred a aj po vznesení obvinení rovnaké. Svedkyňa - sestra žalobcu B. D. potvrdila, že celú záležitosť neriešila. Jej vzťah po vznesení obvinenia sa voči žalobcovi nezmenil. Stretávali sa len pri rodinných oslavách, kde sa tá vec nepreberala. Tvrdila, že bol rozlietany, pracoval stále, služobné cesty, skúšky s kapelou, teda žalobca aj v čase vznesenia obvinenia viedol život plný aktivity. Tvrdila, že pracoval ešte viac, ako normálne, chodil aj školiť, koncertoval, bol stále odcestovaný. Žalobca sa rovnako venoval rodine a práci, priateľom, ako aj koníčkom pred vznesením obvinení, počas vznesenia obvinení, ako aj po zrušení obvinení. Svedok - švagr žalobcu A. D. vo svojom výsluchu uviedol, že nevie o čom bola kauza. Vedel o vznesení obvinenia žalobcovi od manželky, ale neriešil to. Nezachytil žiadne reakcie okolia. Nezaznamenal zmeny v správaní žalobcu od augusta 2018. Žalobca bol smutnejší, ale nevie, že by bol podráždený alebo nahnevaný alebo, že by si to chcel niekde vybiť, on je stále taký istý, nejaké zmeny nepocítil. Svedok - kamarát žalobcu G. G. tvrdil, že sa od malička poznajú. Následne sa odsťahoval, tak sa často nevidia. Tvrdil, že žalobca bol zo vznesenia obvinenia nešťastný. Reakciu okolia na vznesenie obvinenia žalobcovi nezaznamenal. Vznesenie obvinenia ich kamarátstvo neovplyvnilo, vzťah zostal bez pochybností taký, aký vždy býval. Svedok menil prácu, čiže zo subjektívnych príčin sa menej stretávali. Bývalý kolega a priateľ A. B. tvrdil, že sa stále hlási k ich spoločnému priateľstvu a kamarátstvu. Žalobca sa mu posťažoval, že ho bývalá priateľka nechcela pustiť do ich spoločného domu, že bol neprávom obvinený zo strany bývalej priateľky, z čoho mal byť žalobca nešťastný a zdrvený. Ranilo ho, že sa k nemu bývalá priateľka tak zachovala. Nezaregistroval žiadne reakcie okolia na vzniknutú situáciu. Svedok uviedol, že inak veselý a optimistický žalobca ostal v tom čase zamíknutý. Tvrdil, že ho volával na pivo, čo žalobca odmietol. Tvrdil, že žalobcu už ani tá hudba nebaví. Svedok mal žalobcovi odporúčať, že by proste mal ísť medzi ľudí, lebo nie je dobré sa utápať v depresiách, jeho vzťah sa voči žalobcovi nezmenil. Svedok - bývalý kolega G. B. tvrdil, že špeciálne kamaráti neboli, ale kolegovia boli dobrí. Vie len, že si bývalá priateľka naňho vymýšľala. Tvrdil, že žalobca nebol apatický, zmena v pracovnom konaní spočívala len v tom, že ho nebolo možné tak často, ako pred vznesením obvinenia, posielat' na zahraničné služobné cesty, lebo musel byť k dispozícii polícii. Zo strany vedenia spoločnosti mu bola vyjadrená spokojnosť za jeho prácu. V čase vznesenia obvinenia ponúknutá špeciálnejšia práca. Svedok sa vyjadril, že keby sa dalo, tak by takéhoto pracovníka ako bol žalobca, bral ihneď.

8. Súd prvej inštancie uviedol, že vznesenie obvinenia môže mať vo všeobecnosti v menšej alebo väčšej miere vplyv na správanie obvineného, čo iste nebolo výnimkou aj v prípade žalobcu, čo je pochopiteľné a čo aj niektorí svedkovia opísali, že žalobca bol v tom čase tichší, zamíknutý. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je v prvom rade nutné posúdiť a ex lege prihliadať na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Taktiež je potrebné posúdiť závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote alebo v spoločenskom uplatnení, a teda, či došlo k zmene prístupu k obvinenému/žalobcovi ľuďmi z jeho okolia, teda z pracovného, spoločenského, či rodinného prostredia.

9. Žalobca síce tvrdí, že trestné stíhanie preňho znamenalo narušenie sociálnych väzieb v súkromnom a pracovnom živote, malo dôjsť k nepriaznivému dopadu na vzťahy s osobami z okruhu jeho priateľov a známych, mali vzniknúť rodinné problémy medzi žalobcom a blízkymi osobami, ale tieto jeho tvrdenia dokazovaním preukázané neboli. Všetci jeho rodinní príslušníci, kamaráti a kolegovia, ktorí o

vznesených obvineniach vedeli, o nich mali vedomosť práve od žalobcu. Ich vzťah k žalobcovi však tieto zistenia neovplyvnili, nikto nevyslovil negatívne vnímanie žalobcu, resp. nezaznamenal negatívne reakcie okolia. Nebolo preukázané, že by žalobca počas trestného stíhania alebo v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vybočil v neprimeranom rozsahu zo zaužívaného spôsobu života, či šlo o rodinný, pracovný alebo spoločenský život. Viacerí nevideli žiadne zmeny v správaní žalobcu. Žalobca žiadne priateľské ani rodinné vzťahy nestratil, nedošlo k ich nenávratnému zhoršeniu. V tomto smere neboli zistené žiadne závažné negatívne následky zasahujúce do morálnej, imateriálnej sféry žalobcu.

10. Žalobca bol v rámci trestného konania podrobený skúmaniu duševného stavu, k čomu súd prvej inštancie považoval za potrebné jednak poukázať na skutočnosť, že jeho duševný stav bol skúmaný v pozícii svedka a toto skúmanie bolo vykonané pri dodržaní zákonných ustanovení Trestného poriadku na základe rozhodnutia, ktoré na rozdiel od uznesení o vznesení obvinení prešlo skúmaním v rámci sťažnostného konania, v predmetnom trestnom konaní. Z obsahu samotného znaleckého posudku nevyplýva žiadny nezákonný zásah do súkromia žalobcu (ako svedka), ktorý by nebol proporcionálne odôvodnený základným účelom trestného konania. Podstatnou je však skutočnosť, že nezákonnosť uznesení o vznesení obvinenia so skúmaním duševného stavu žalobcu ako svedka nie je v žiadnej príčinnej súvislosti.

11. Nezákonné trestné stíhanie sa proti žalobcovi ako obvinenému viedlo v relatívne krátkych obdobiach, keď prvé uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 8.8.2018 a na základe ním podanej sťažnosti bolo už 20.8.2018 zrušené prokurátorkou Okresnej prokuratúry a druhé uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 21.02.2019 a opätovne na základe žalobcom podanej sťažnosti už dňa 12.3.2019 zrušené prokurátorkou Okresnej prokuratúry. Ide teda o relatívne krátke obdobia, (krátke aj v súčte) keď od vydania samotného nezákonného rozhodnutia, k jeho zrušeniu ako nezákonného došlo na základe uplatnenia riadneho opravného prostriedku v prvom prípade po 12-tich dňoch a v druhom prípade po 19-tich dňoch od ich vydania. Každé nezákonne vznesené obvinenie je nežiaduce, a práve sťažnosť obvineného proti rozhodnutiu policajta, na základe ktorej dôjde k jeho preskúmaniu prokurátorom, má priniesť nápravu nezákonného stavu, avšak aj samotné relatívne rýchle ukončenie trestného stíhania žalobcu (tu formou zrušenia uznesení 1 a 2) automaticky neznamená, že ide o dostatočné zadosťučinenie nezákonne obvinenej osobe.

12. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že trestné stíhanie predstavuje významnú psychickú záťaž pre každého človeka, a možno osobitne pre takého, ktorý si je vedomý svojej nevinoty. To však neznamená, že by každé nezákonné trestné stíhanie so sebou automaticky nieslo povinnosť nahrádzať aj nemajetkovú ujmu v peniazoch. Takýto názor totiž odporuje výslovnému zneniu § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré umožňuje priznať náhradu v peniazoch len vtedy, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením.

13. Ak žalobca ďalej videl svoju ujmu v tom, že sa nemohol v práci riadne sústrediť a vyžadovalo si to stonásobný výkon, toho jeho tvrdenie zostalo takisto nepreukázané. Tu súd obzvlášť poukázal na skutočnosť, že nepostačovalo by ani preukázanie samotného nižšieho výkonu v práci a iných tvrdených skutočností, pretože nevyhnutným prvkom nároku na náhradu škody je aj príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami a vznikom ujmy, pričom za uvedeného stavu bez podloženia príčinnej súvislosti (ako skutkovej okolnosti) akýmikoľvek dôkazmi, (teda len tvrdeniami žalobcu) vôbec nevyučuje, že sa jedná len o koreláciu, bez skutočnej kauzality. Akékoľvek zdravotné problémy, či už fyzického alebo psychického rázu, ktoré by nastali vo sfére žalobcu po vznesení obvinení nie je možné automaticky bez ďalšieho z hľadiska príčinnej súvislosti automaticky s takýmito nezákonnými rozhodnutiami spájať. Nebolo taktiež preukázané, že by samotné vznesenie obvinení malo akýkoľvek negatívny dopad na žalobcovo pracovné postavenie a jeho príjem. Takisto tvrdenie žalobcu, že bol kontaktovaný médiom (bulvárnym) síce bolo medzi stranami nesporné, ostalo však nepreukázané, aká ujma v súvislosti s daným skutkovým tvrdením žalobcovi mala vzniknúť a jej príčinná súvislosť s nezákonnými uzneseniami 1 a 2. Súd v zásade nevidel problém v skutočnosti, že obvineného v priebehu prebiehajúceho trestného konania kontaktujú hoc aj bulvárne médiá. Z tvrdení žalobcu je zrejmé, že im žiadne informácie neposkytol. Skutočnosť, či bulvárne médiá nejakým spôsobom trestné konanie žalobcu zverejnili žalobca netvrdil a nevyplývala ani z vykonaného dokazovania.

14. Na druhej strane však z § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že tam uvedené kritériá priznania náhrady nemajetkovej ujmy sú vymedzené len demonštratívne, nie taxatívne (arg. slovo

„najmä“ v predvetí). Podľa názoru súdu teda je možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy aj v iných prípadoch, v ktorých sa to s ohľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom javí primerané. Pri posudzovaní tejto otázky sa sudy môžu a majú orientovať okrem iného aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a na to, v ktorých prípadoch tento súd považuje za správne priznať náhradu nemajetkovej ujmy.

15. V prerokovanej veci súd už uviedol, že uznesenia o vznesení obvinenia považuje za nezákonné rozhodnutia. Na základe uvedeného teda možno uzavrieť, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi nezákonnými uzneseniami o vznesení obvinenia, v priebehu konania však žiadna škoda nebola preukázaná (predovšetkým však aj s ohľadom na skutočnosť, že žalobca si po čiastočnom späťvzati žaloby žiadnu škodu neuplatňoval). Aj napriek uvedenému, súd dospel k záveru, že v danom prípade samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu ako obvineného v uzneseniach prokurátorky okresnej prokuratúry, ktorými boli (v relatívne krátkom čase) uznesenia o vznesení obvinenia zrušené, nemožno považovať za dostatočné zadosťučinenie.

16. Žalobca síce nepreukázal navrhnutými a vykonanými dôkazmi, že by utrpel nemajetkovú ujmu, ktorá by opodstatňovala priznať mu uplatňovaný nárok vo výške 20.000 eur, avšak súd má za to, že už samotná skutočnosť, že voči žalobcovi bolo nedôvodne začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie (a to dokonca dvakrát po sebe), predstavuje značnú psychickú záťaž na akúkoľvek priemernú fyzickú osobu. To znamená, že už samotné vydanie nezákonných uznesení 1 a 2 dostalo žalobcu do významne negatívnej životnej situácie, samej o sebe zakladajúcej u žalobcu nárok na nemajetkovú ujmu, avšak v súvislosti s relatívne krátkym trvaním vznesených obvinení a nepreukázaním žiadnych významnejších následkov (na psychike žalobcu, povesti žalobcu, jeho dôstojnosti, rodinných vzťahoch,...) má súd za to, že finančné zadosťučinenie v sume 1.000 eur je v prípade žalobcu primerané a spravodlivé.

17. Súd prvej inštancie zopakoval, že iba samotné konštatovanie porušenia práva prokurátorom (nezákonných uznesení 1 a 2) je v posudzovanom prípade pre žalobcu nedostačujúcou satisfakciou, a to práve z dôvodu, že nezákonné začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia rozhodne nie je bežnou súčasťou života človeka, práve naopak, ide o významne negatívnu životnú situáciu sprevádzanú veľkým náporom na psychické prežívanie akéhokoľvek človeka. Nezákonne obvinená osoba pritom nie je povinná verbalizovať alebo navonok prejavovať prežívanú psychickú nepohodu pred inými osobami, aby bolo možné konštatovať, že jej prežívanie stavu nezákonného obvinenia je ťaživé a psychicky náročné. Je úplne prirodzené pre akúkoľvek priemernú fyzickú osobu sa v takejto situácii cítiť traumatizovane, frustrovane či beznádejne. Vzhľadom na vyššie uvedené a v súlade s požiadavkou, že určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti, súd považoval za spravodlivé a primerané okolnostiam prípadu priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 1.000 eur a vo zvyšnej časti žalobcom uplatňovaného nároku súd žalobu zamietol, a to z dôvodu, že intenzita zásahu do jeho nemajetkovej sféry nebola v takom rozsahu, ktorý by odôvodňoval priznanie vyššej sumy.

18. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne tým, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy v celkovej výške 20.513,56 eura s príslušenstvom (100 %), v priebehu konania zobrať žalobca svoj návrh v časti náhrady škody vo výške 513,56 eura späť, čím procesne zavinil zastavenie konania v tejto časti, čo súd vyhodnotil ako jeho neúspech. Predmetom konania zostala žalobcom uplatňovaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur. Pri nemajetkovej ujme, aj keď nebola priznaná v žalovanej výške, súd vychádzal z toho, že žalobca bol čo do základu nároku úspešný a výška závisela od úvahy súdu, preto v tejto časti nároku je žalobca úspešný, ako keby mu bola priznaná celá ním požadovaná suma. Pri porovnaní úspechu žalobcu (97,5 %) a jeho neúspechu (2,5 %), má žalobca nárok na náhradu trov konania vo výške 95 % (97,5 - 2,5). Súd prvej inštancie súčasne nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, z ktorých by vyplývala povinnosť súdu výnimočne takúto náhradu nepriznať.

19. Proti tomuto rozsudku v rozsahu vyhovujúceho výroku I. a výroku III. o trovách konania podala včas odvolanie žalovaná s návrhom na jeho zmenu tak, že odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanej nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP (posudzujúc odvolanie podľa jeho obsahu). Uviedla, že v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie bol zrušený na procesnom pochybení súdu prvej inštancie, teda na nesprávnom odôvodnení rozsudku, v ktorom sa názory súdu prvej inštancie vzájomne logicky

vyučovali. Podľa názoru žalovanej však odvolací súd nekonštatoval nesprávne právne posúdenie veci, a teda sa nezaoberal správnosťou výroku rozsudku. Žalovaná mala za to, že čo do výroku bol rozsudok správny, pričom vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku sa výrok nemal zmeniť ani v napadnutom rozsudku. Žalovaná namietala, že v otázke existencie škody si súd prvej inštancie odporuje vo vlastnom odôvodnení. Súd prvej inštancie pri zisťovaní naplnenia 2. podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (existencia škody) nevzhladol jej existenciu, čo niekoľkokrát konštatoval v napadnutom rozsudku (odseky 52, 53, 54, 57, 58, 61, 63). Navyše trestné stíhanie proti žalobcovi ako obvinenému boli vedené v krátkom období, t. j. v období 12 dní a 19 dní, preto tieto neboli spôsobilé, aby objektívne privedli žalobcovi akúkoľvek ujmu, keďže de facto boli zrušené takmer okamžite. Aj napriek uvedeným skutočnostiam, keď žalobca nepreukázal vznik akejkoľvek škody, resp. nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur. Žalovaná sa nestotožnila s konštatovaním súdu, že samotná skutočnosť neodôvodneného začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia je skutočnosťou zakladajúcou nárok žalobcovi, pretože skutočnosť, že žalobcovi bolo nedôvodne vznesené obvinenie môže mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia a nie vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy. Aj v prípade, ak by bola naplnená 1. podmienka vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami, tak žalobcovi patrí dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sám skonštatoval, že nie za každé nezákonné trestné stíhanie je potrebné priznávať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 145/2011. V závere svojho rozsudku, po konštatovaní, že v konaní nedošlo k preukázaniu akejkoľvek škody; po konštatovaní, že nedošlo k preukázaniu žiadneho tvrdenia žalobcu ohľadom ním tvrdenej nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie arbitrárne rozhodol o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur. Súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal iba zo skutočnosti, že žalobcovi bolo nedôvodne vznesené obvinenie, pričom v konaní nevzhladol existenciu škody, tobôž nemajetkovej ujmy, čo bezpochyby vyplynulo z dokazovania – výsluchov svedkov. Súd prvej inštancie týmto postupom porušil práva žalovanej, keď výroková časť napadnutého rozsudku nestojí na skutkovom základe a ani z neho nevyplýva. Súd prvej inštancie iba zovšeobecnil konania o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím – zrušeným uznesením o vznesení obvinenia a ignoroval podstatu nemajetkovej ujmy ako takej. Takéto zovšeobecnenie otázky nemajetkovej ujmy je v rozpore s ústavnoprávnym princípom právneho štátu, pretože bez ohľadu na výsledok dokazovania, ako aj bez ohľadu na konštatovanie súdu prvej inštancie, že nedošlo k vzniku škody, resp. nemajetkovej ujmy, napriek tomu, súd prvej inštancie pristúpil k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch. Prijatie argumentácie súdu prvej inštancie by predstavovalo znemožnenie procesnej obrany žalovanej v obdobných sporoch a de facto by súdne konania o náhradu nemajetkovej ujmy stratili zmysel. Ak teda súd prvej inštancie nevzhladol existenciu nemajetkovej ujmy u žalobcu, tak je na mieste otázka, aký nepriaznivý následok neoprávneného zásahu sa výškou sumy 1.000 eur zmiernuje. V tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.1.2023. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalovaná uviedla, že v prípade, ak by odvolací súd vyhovel podanému odvolaniu žalovanej, tak o výrok o trovách konania (ako závislý výrok) musí byť v celom rozsahu zmenený v jej prospech.

20. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej nesúhlasil s tvrdeniami žalovanej, že súd prvej inštancie nevzhladol existenciu škody, tobôž nemajetkovej ujmy, a že konštatoval, že nedošlo k vzniku škody, resp. nemajetkovej ujmy, no napriek tomu pristúpil k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch, čo má zároveň dokazovať, že si súd prvej inštancie odporuje vo vlastnom odôvodnení. Naopak z odôvodnenia rozsudku je celkom zrejmé, že súd uznal, že žalobcovi vznikla nemajetková ujma, neuznal len žalobcom požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, čo vyplýva z ods. 63 odôvodnenia, z ktorého cituje aj žalovaná, no s vynechaním podstatnej časti textu. Tvrdenie žalovanej, že súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno je taktiež zavádzajúce a vytrhnuté z kontextu. Žalovaná opäť vynechala podstatnú časť ods. 48 odôvodnenia, keď súd konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v žalovanej výške. Súd tak opäť nespochybnil samotný vznik nemajetkovej ujmy, ale len žiadanú výšku náhrady tejto nemajetkovej ujmy a uviedol aj to, v čom konkrétne vzhladol dôvody na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v bode 64. Žalobca zdôraznil, že vznik nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným závažným obvinením zo zločinu sa nedá mechanicky posudzovať a určovať len podľa dĺžky trvania tohto obvinenia. Už samotné nezákonné obvinenie zo zločinu predstavovalo pre neho obrovskú psychickú záťaž. Žalobcovi totiž hrozilo závažné obmedzenie osobnej slobody (vo forme nepodmienečného trestu odňatia slobody) až na sedem až pätnásť rokov, čo by malo doslova devastačný dopad na jeho rodinný, pracovný a spoločenský

život. O to viac, keď bol OČTK nezákonne obvinený nie jedenkrát, ale v priebehu vyše šiestich mesiacov dvakrát, a mohol tak nadobudnúť oprávnenie dojem, že ani druhé zrušenie jeho obvinenia, nemusí byť v tomto prípade ešte konečné, a v blízkej budúcnosti môže byť opätovne obvinený z toho istého zločinu.

21. Žalovaná v replike uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava svojho odvolania ako aj vyjadrenia k odvolaniu žalobcu. Nad rámec žalovaná uviedla, že nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby naozaj vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané.

22. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním aj žalobca v rozsahu zvyškovo zamietajúceho výroku II. a výroku III. o trovách konania s návrhom na jeho zmenu tak, že odvolací súd uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur a prizná mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie formalisticky odôvodnil zamietnutie žaloby. Uviedol, že z dokazovania (výsluchov) okrem iného vyplývalo, že vznesenie obvinenia žalobcu urážalo, mal by vystresovaný, okolie bolo zo vznesenia obvinenia prekvapené, žalobca bol viac uzatvorený, žalobca bol zo vznesenia obvinenia nešťastný, žalobca bol zdrvený, inak veselý a optimistický žalobca ostal v tom čase zamĺknutý, čím bola nepochybne preukázaná závažná ujma na strane žalobcu (v súlade so skutkovými tvrdeniami žalobcu) spôsobená nezákonnými rozhodnutiami. Napriek uvedenému súd dospel k záveru, že nebolo preukázané, že by žalobca počas trestného stíhania alebo v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vybočil v neprimeranom rozsahu zo zaužívaného spôsobu života, či šlo o rodinný, pracovný alebo spoločenský život (ods. 53), čo je skutkové zistenie v rozpore s vykonaným dokazovaním podľa ods. 50, z ktorého práve naopak vyplývali zásadné negatívne zmeny v živote žalobcu v dôsledku nezákonných rozhodnutí. Súd teda dospel k z vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nepreskúmateľnému záveru. Traumatizácia a beznádej žalobcu priebehom trestného konania bola o to viac naliehavšia, keď bol obvinený v relatívne krátkom období dokonca dvakrát. Z vykonaného dokazovania vyplývalo, že priebeh trestného konania bol žalobcom vnímaný intenzívne stresujúco. Napriek tomu súd zľahčuje dopad nezákonných rozhodnutí na život žalobcu sumarizujúc čas trvania obvinení len v dňoch. Pre každú osobu, ktorá by sa dostala do postavenia žalobcu v dôsledku nezákonných rozhodnutí by musela byť situácia opakovaného pochybenia zo strany štátu v dôsledku nezákonných rozhodnutí vo vzťahu k jej prežívaniu šokujúca, ak nie až devastačná. Samotná ujma sa nedá určiť mechanicky iba podľa dĺžky trvania postavenia žalobcu ako obvineného. Treba vziať do úvahy individuálne okolnosti prípadu. Bulvárne články v médiách majú závažný dopad na tvorbu verejnej mienky. Novinári majú právo zjednodušenia, preháňania a dokonca provokácie. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu SR, zo dňa 21.1.2014, sp. zn. III. ÚS 385/2012-63. Už samotný nadpis článku môže aj bez oboznámenia sa s obsahom utvárať názor čitateľa na danú tému. Žalobca sa dostal do pozornosti napriek tomu, že sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania a bol napriek svojej nevine kontaktovaný v súvislosti so závažným obvinením zo zločinu voči žene. Takáto skúsenosť by musela byť pre každého nevinného človeka v postavení žalobcu extrémne stresujúca, uvedomujúc si, že v dôsledku nezákonného obvinenia zo strany štátneho orgánu hrozí riziko, že médiá prevezmú závery obvinenia ako oficiálnu konštatáciu s vyšším stupňom pravdepodobnosti o spáchaní trestného činu. Naproti tomu súd v zásade nevidí problém v skutočnosti, že obvineného v priebehu prebiehajúceho trestného konania kontaktujú hoc aj bulvárne médiá.

23. Žalobca mal za to, že konštatovanie súdu, že finančné zadosťučinenie v sume 1.000 eur je v prípade žalobcu primerané a spravodlivé, nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, z ktorého je zrejmé, že žalobca utrpel závažnú nemajetkovú ujmu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami. Nie je pritom vôbec rozhodujúce ako dlho bol žalobca trestne stíhaný, pretože už samotné nezákonné obvinenie zo zločinu predstavovalo obrovskú psychickú záťaž pre žalobcu. Žalobcovi totiž hrozilo závažné obmedzenie osobnej slobody (vo forme nepodmienečného trestu odňatia slobody) až na sedem až pätnásť rokov, čo by malo devastačný dopad na jeho rodinný, pracovný a spoločenský život. O to viac, keď bol OČTK nezákonne obvinený nie jedenkrát, ale v priebehu vyše šiestich mesiacov dvakrát, a mohol tak nadobudnúť oprávnenie dojem, že ani druhé zrušenie jeho obvinenia uznesením okresnej prokuratúry, nemusí byť v tomto prípade ešte konečné, a v blízkej budúcnosti môže byť opätovne obvinený z toho istého zločinu. Súdom priznané finančné zadosťučinenie v sume 1.000 eur nezodpovedá ani len priemernej mesačnej mzde v hospodárstve SR za 3. štvrtrok 2024, ktorá je v sume 1.484 eur, a aj z tohto dôvodu nemôže byť pre žalobcu primerané a spravodlivé. Súd teda presvedčivo nevysvetlil, na základe akých úvah dospel k záveru o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch iba vo výške 1.000

eur, resp. prečo žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Súd teda dospel k nepresvedčivému formalistickému záveru bez dostatočného vysvetlenia úvah súdu tvoriacich podklad pre odvolaním napadnuté výroky, čo spôsobilo porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Súd v danom prípade nevyhovel dôvodnej žalobe, žalobca sa nedomohol celej primeranej nemajetkovej ujmy v peniazoch a správne neaplikoval § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z., v dôsledku čoho rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom na vyššie uvedené je rozsudok aj vecne nesprávny.

24. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázala na to, že žalobca počas súdneho konania nepreukázal vznik akejkoľvek ujmy, v odvolaní uvádza preexponované slová, čím sa snaží zveličovať význam a vážnosť jeho nedokázanej nemajetkovej ujmy. V konaní boli vykonané dôkazy, ktoré navrhol žalobca ako výsluchy matky žalobcu, priateľky žalobcu, uja žalobcu, sestry žalobcu, švagra žalobcu, kamaráta žalobcu, jedného bývalého kolegu a druhého bývalého kolegu, pričom zo žiadneho výsluchu nevyplýval vznik akejkoľvek ujmy žalobcu. Žalobca znovu iba zopakoval, že bol vystresovaný, nešťastný a okolie bolo prekvapené, avšak tieto skutočnosti počas konania neboli preukázané a ani vo svojom odvolaní ich nijako nešpecifikuje. Vo vzťahu k dĺžke trvania žalobca dramatizujúco uvádza, že 12 a 19 dní, počas ktorých bolo voči žalobcovi vedené trestné konanie ako voči obvinenému, malo byť šokujúcich až devastačných, pričom v konaní bol dokázaný opak. S otázkou vplyvu bulvárnych článkov na žalobcu sa súd prvej inštancie vysporiadal správne. Žalobca aj v tejto časti zachádza do krajností, keď poukazuje na nález Ústavného súdu SR, ktorý hovorí o legitímnej téme verejného záujmu vo vzťahu k osobám politikov. Okrem uvedeného v prípade, ak sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej akýmkoľvek titulom či článkom v médiách, tak za tieto nemožno „stíhať“ žalovaného. S jediným názorom žalobcu, s ktorým sa možno stotožniť je iba názor, že suma 1.000 eur nie je spravodlivá. V tejto otázke sa žalovaná v celosti pridrižava svojho odvolania, v ktorom uviedla jasné dôvody, prečo súd prvej inštancie pochybil, keď priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur, aj keď nemal za preukázanú 2. a 3. podmienku náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca nepreukázal existenciu akejkoľvek nemajetkovej ujmy, z dokazovania jasne vyplynulo, že k žiadnemu závažnému zásahu do práv žalobcu nedošlo, toľko že by mu vznikla akákoľvek ujma. Žalobcu predmetný stav (status obvineného) žiadnym spôsobom neovplyvnil, neovplyvnil jeho vzťahy, rodinného väzby, priateľstvá či iné skutočnosti v jeho živote. Z uvedeného dôvodu neexistoval žiaden dôvod pre priznanie akejkoľvek náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi. Žalobcu v spore zaťažovalo dokazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku vznesenia obvinenia v trvaní 12 a 19 dní vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Žalovaná tiež podporne poukázala na uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 285/2018, IV.ÚS 271/2018, ako aj nález sp. zn. II.ÚS 424/2012 zo dňa 6.11.2014, ktorý pripúšťa neúspešnosť žaloby o ochranu osobnosti pri nízkom stupni závažnosti zásahu, keď uzatvára, že dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma, pričom z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti a) neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b) opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c) opodstatňujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu.

25. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

26. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektmi – zároveň stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané – žalobca vo výroku II. a žalovaná vo výroku I. (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo zvyškovy zamietajúcom výroku II. vecne správny, preto boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP, avšak vo vyhovujúcom výroku I. bolo rozsudok potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu žalobcu aj v časti o zaplatenie 1.000 eur zamietnuť.

27. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu domáhajúceho sa zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 20.000 eur vyhovel v časti o zaplata 1.000 eur a vo zvyšku ju zamietol, keď dospel k záveru, že žalobca síce nepreukázal, že by utrpel nemajetkovú ujmu, ktorá by opodstatňovala priznať mu uplatňovaný nárok vo výške 20.000 eur, avšak už samotné vydanie nezákonných uznesení dostalo žalobcu do významne negatívnej životnej situácie, samej o sebe zakladajúcej u žalobcu nárok na nemajetkovú ujmu, pričom v súvislosti s relatívne krátkym trvaním vznesených obvinení a nepreukázaním žiadnych významnejších následkov finančné zadosťučinenie v sume 1.000 eur je v prípade žalobcu primerané, pretože iba samotné konštatovanie porušenia práva prokurátorom (nezákonných uznesení) je pre žalobcu nedostačujúcou satisfakciou z dôvodu, že nezákonné začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia rozhodne nie je bežnou súčasťou života človeka, ale ide o významne negatívnu životnú situáciu sprevádzanú veľkým náporom na psychické prežívanie akéhokoľvek človeka.

28. Žalovaná v odvolaní proti vyhovujúcemu výroku I. a žalobca v odvolaní proti zvyškovo zamietajúcemu výroku II. namietali nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ako aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

29. Odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené, pričom dôvodnosť odvolania odvolací súd videl len v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, pokiaľ išlo o spôsob reparácie nemajetkovej ujmy, t.j. išlo o prejednanie výlučne právnej otázky (nie otázky skutkovej), nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP, a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade ani daná. Zároveň nebolo potrebné strany sporu vyzývať, aby sa vyjadrili k zamýšľanému právnomu posúdeniu odvolacím súdom, pretože nejde o prípad uvádzaný v § 382 CSP, keďže v priebehu konania sa strany sporu vyjadrovali k ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.

30. Obe strany v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie zistený skutkový stav nesprávne vyhodnotil, a teda nesúhlasia s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Voľnosť hodnotenia dôkazu neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiaci úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Výsledky hodnotenia dôkazov sú pritom imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere súd prvej inštancie postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu.

31. V danom prípade má odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie za to, že žalobcovi ujma v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami vznikla, keď v tomto smere sa odvolací súd s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu stotožňuje so skutkovým záverom súdu prvej inštancie, že skutočnosť, že voči žalobcovi bolo nedôvodne začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie dvakrát po sebe, predstavuje značnú psychickú záťaž na akúkoľvek priemernú fyzickú osobu a samotné vydanie nezákonných uznesení dostalo žalobcu do významne negatívnej životnej situácie, kedy nesporne pociťoval napätie a stres. Zo samotnej podstaty nemajetkovej ujmy vyplýva, že táto spočíva v oprávnenom pociťovaní poškodeného, ??do ktorého práv bolo zasiahnuté, že mu bola spôsobená ujma

(napr. duševné útrapy). Pokiaľ by poškodený takýto pocit neprežíval, nemožno o nemajetkovej ujme na jeho strane uvažovať. Vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, keď je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá (por. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15.3.2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010). Uvedené sa aplikuje v situáciách, keď je prima facie zrejmé, že akejkolvek osobe v rovnakom postavení by za rovnakých okolností ujma tiež vznikla. Okrem vyššie uvedených výnimiek musí poškodený vznik ujmy nielen tvrdiť, ale aj preukázať. V prípade nemajetkovej ujmy sa jedná o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby (patrí sem najmä jej dôstojnosť, česť, dobrá povesť, ale aj iné hodnoty, ktoré sa spravidla premietajú aj vo vnútornom živote človeka – sloboda pohybu, rodinný život a pod.).

32. Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené tri základné predpoklady, ktorými sú nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy; v prípade nemajetkovej ujmy musí byť, navyše, zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce.

33. Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak (ods. 1). V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (ods. 2).

34. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

35. Z ustanovenia § 17 ods. 2 jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zohľadňuje, že nezákonné rozhodnutie je samo o sebe spôsobilé privodiť ujmu, resp. spôsobuje určitú ujmu, pričom samotné konštatovanie porušenia práva (v rozhodnutí, ktorým je takéto nezákonné rozhodnutie zrušené) môže byť dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu ním spôsobenou. Iba vtedy, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ale len v prípade, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Citované ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. teda nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nezákonného rozhodnutia podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva a vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparaovať inak ako poskytnutím peňažnej náhrady.

36. V konaní o náhradu škody spôsobenú orgánom verejnej moci v podobe náhrady materiálnej škody a nemajetkovej ujmy má žalobca bremeno tvrdenia v tom, že žalovaný mu spôsobil škodu a zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a zásahu. Žalobcu ako poškodeného v spore zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nezákonného rozhodnutia vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritériá pre určenie jej výšky, tak stíha výlučne poškodeného (rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 1/2012).

37. Odvolací súd nespochybňuje, že nezákonné rozhodnutia (v súdnej veci uznesenia o vznesení obvinenia) nesporne predstavujú pre poškodeného určitú nemateriálnu ujmu, to však poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania peňažnej náhrady, vznik nemajetkovej ujmy v

jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. I keď v dôsledku nezákonných rozhodnutí (osobitne v prípade uznesenia o vznesení obvinenia) je možné ujmu spočívajúcu v psychickej záťažii poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je predmetom samotného dokazovania posúdiť, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy už nestačí iná forma zadosťučinenia (napr. verejné ospravedlnenie, uverejnenie zrušujúceho rozhodnutia a stručného znenia odôvodnenia a pod.). Poškodeného teda zaťažuje nielen povinnosť tvrdiť existenciu relevantných skutočností umocňujúcich zásah do kvality života alebo ovplyvnenie životnej situácie, ktorými odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie, ale aj povinnosť tieto skutočnosti v konaní hodnoverne preukázať. Predmetom ďalšieho dokazovania je teda posudzovanie, o ujmu akej intenzity ide, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, hodnoverne v konaní preukázal.

38. Zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že nezákonné trestné stíhanie sa proti žalobcovi ako obvinenému viedlo v relatívne krátkych obdobiach, keď od vydania samotných nezákonných rozhodnutí, k ich zrušeniu ako nezákonných došlo na základe uplatnenia riadneho opravného prostriedku v prvom prípade po 12-tich dňoch a v druhom prípade po 19-tich dňoch od ich vydania (t.j. spolu 31 dní trestného stíhania), pričom v konaní neboli nepreukázané žiadne významnejšie následky (na psychike žalobcu, povesti žalobcu, jeho dôstojnosti, či rodinných vzťahoch). Z výsledkov vykonaného dokazovania (ako to správne uzavrel i súd prvej inštancie) teda nebolo preukázané, že zásah spôsobený vydaním nezákonných rozhodnutí skutočne vyvolal významnú následnú reakciu v súkromnom živote žalobcu vrátane kvality života (t. j. duševnej stability, duševného zdravia, ľudskej dôstojnosti, telesnej integrity), rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Len v prípade ak by tieto skutočnosti boli nesporne preukázané, bolo by možné skonštatovať, že žalobca uniesol bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu, a vyvodíť z toho úspech žalobcu v konaní. V súdnej veci však žalobca ako poškodený nepreukázal skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nezákonných rozhodnutí vznikla značná nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch a nepostačuje iná forma zadosťučinenia, ktorú však v konaní ani nežiadal. Odvolací tak súdnej veci dospel k záveru, že žalobcovi síce nemajetková ujma v dôsledku nezákonných rozhodnutí vznikla, avšak žalobca nepreukázal, že táto nemajetková ujma dosiahla takú intenzitu, že by ju nebolo možné reparovať inak ako poskytnutím peňažnej náhrady, a preto bolo potrebné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

39. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. podľa § 387 ods. 1 ako vecne správny potvrdil a vo vyhovujúcom výroku I. zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

40. O nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného i odvolacieho), s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 ods. 2 CSP, rozhodol odvolací súd ex offio podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP, t.j. podľa pomeru úspechu vo veci a v konaní plne procesne úspešnej žalovanej (i v časti, v ktorej žalobca zobral žalobu späť, čím procesne zaviniel zastavenie konania, a teda úspech sa v tejto časti pričítal žalovanej), priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

41. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).